

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 586 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצור", בנשיאות מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 473 שנה י' העלון מוקדש לע"נ מרת סבתי שמחה בת סרח [י"ד תמוז] ז' תמוז תש"פ

בַּלָּק - תוכן ענייני הפרשה

- א. בלק מלך מואב מפחד מעם ישראל, שניצחו את סיחון ועוג ושוכנים כעת סמוך לגבולו, וקורא לבלעם בן בעור לקללם.
- ב. בלעם מבקש רשות מה' ללכת והקב"ה אומר לו, שלא יקללם ושלא יברכם, וכשקראו שליחי בלק לבלעם שנית, הרשה ה' לבלעם ללכת למואב ולדבר אך ורק כפי דברי ה' (כב, ח-כ).
- ג. האתון שעליה בלעם רוכב, רואה מלאך ומשנה מהדרך. בלעם מכה בה והאתון מוכיחה אותו, דו-שיח בין האתון לבלעם. לאחר מכן 'נפקחו' עיני בלעם וגם הוא ראה את המלאך, שהתרה בו שנית, להגיד לבלק אך ורק את שה' יאמר.
- ד. מפגש בלק עם בלעם (כב, לו-מא).
- ה. בלעם מצוה ב-3 מקומות על בניית 7 מזבחות ועל הקרבת - 14 קרבנות לה' (סה"כ 42 קרבנות) ומנסה לקלל את ישראל בכל אחד מהמקומות. והקב"ה הופך את הקללה לברכה. בלק כועס על ברכותיו של בלעם, ואז בלעם מתנבא על גדולת ישראל לעתיד לבוא, ושישראל יכבשו (לעתיד) את כל העולם ויבוא משיח (כג, א-ל: כד, א-כה).
- ו. במקום לקלל, מציע בלעם לבלק, להחטיא את עם ישראל להצמד ל'בעל פעור', ומצליח להחטיא את עם ישראל בעבודה זרה ובגלוי עריות (כה, א-ד).
- ז. כתוצאה מכך, פורצת מגפה בעם, בה מתים עשרים וארבעה אלף איש. פינחס בן אלעזר הכהן, הורג (תוך כדי שרשרת ניסים), את נשיא שבט שמעון יחד עם בתו של בלק מלך מואב (כזבי בת צור), והמגפה נעצרה (כה, ה-ט).

"מה טבו אהליך יעקב משפנתך ישראל" (כד, ה) - לא לפגוע בשכנים

וברש"י: 'מה טובו אהליך - על שראה פתחיהם שאינן מכוונין זה מול זה'.
מעשה באדם אחד שבאמצע עבודות בניה יצא קצפו של שכנו עליו בדרישה שישנה את תוכניות הבניה כי צורת בניה זו מפריעה לו. וכשבאה הדרישה מהשכן הגיבו בני הבית אשר שבעו מרורים מאותו שכן זה רבות בשנים, שלא מוכנים הם לשנות את התוכניות, יתירה מזו טענו בתקיפות שאם יסכים לשנות את תוכניות הבניה הרי ששינוי זה להבנתם יגרום נזק להרחבת הבית אזי שבמקום הקפדת השכן הם עצמם יקפידו עליו. הבין אותו אדם שבכל כיוון אליו יפנה לא ימלט ממחלוקת וקפידה. בצר לו הגיע אל מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל בבקשה לעצה שתוציא אותו מן המיצר. אמר לו מרן נחרצות כי למרות שלכאורה שני הצדדים שקולים, מה שביכולתו לעשות זה אצלו בבית כלפי בני משפחתו, ושם צריך לפעול ולומר להם שחייבים להיזהר מפגיעה. כיון שראה ראש הישיבה שאותו אדם חושש שבני ביתו לא יסכימו, הוסיף ואמר שאם ימשיכו ויתעקשו שיאמר להם בזה הלשון: "מחלוקת זה דבר שנוגע לחיים של בן אדם ובמצבים כאלה אין לעשות חכמות ולהתעקש". וכדי להמחיש את הסכנה ממחלוקת סיפר לו הרב את המעשה הידוע בפטירת האר"י ז"ל שנבע הדבר ממריבה של נשים שהאר"י לא היה שייך אליה, וחזר הרב שוב והדגיש באומרו "נשים בשכונה רבו ואפילו שלא היה שייך לזה ולא היה קשור למריבה והוא נפטר בה' באב". [מזקנים אתבונן ח"א עמ' 60 - 61]

999 תשפ"א

בפרשתנו מופיעה אחת מהיסודות בהנהגה של אדם כלפי עצמו אל מול ה' יתברך - "בדרך שרוצה אדם לילך מוליכין אותו" (מסכת מכות י:). כשנשים לב ונתבונן בפסוקים עולה תמיהה עצומה: בפעם הראשונה שבאו שלוחים לבלעם, הקב"ה שואל אותו: "מי האנשים האלה עמך". בלעם משיב: "בלק בן צפר מלך מואב שלח אלי", ואז הקב"ה מצווה אותו: "לא תלך עמָהֶם".

באו השליחים בפעם השניה, ואז אומר לו הקב"ה: "אם לקרא לך באו האנשים קום לך אתם". קודם הקב"ה אמר לו לא ללכת, וכעת הוא אומר ללכת. מה מונח כאן? אמנם הקב"ה מוסיף סייג ותנאי: "ואף את הדבר אשר אדבר אליך אתו תעשה", אבל בכל זאת, הרי בתחילה הוא אסר עליו ללכת, בלי שום סייג, ומה קרה בפעם הזאת, שהקב"ה משנה את דבריו ואומר לו "קום לך אתם"? יתר על כן, לאחר שהוא מתיר לו ללכת, נאמר: "ויחר אף אלוקים פי הולך הוא". והדבר תמוה מאוד, למה חרה אף ה' בו על הליכתו איתם, הרי הקב"ה עצמו אמר לו "קום לך אתם"!

וזהו היסוד שאומרת הגמרא (מסכת מכות י:): מכאן ש'בדרך שרוצה אדם לילך מוליכין אותו'. בתחילה הם באו אל בלעם ובקשו שיבוא עמהם לקלל את ישראל. הקב"ה אמר לו לא ללכת, ובעקבות זאת בלעם משיב להם: "לכו אל ארצכם כי מאן ה' לתתי להלך עמכם". וראה זה פלא: עם כל זאת, נציגי מואב ומדין שבו אליו וניסו את מזלם פעם נוספת. והרי לכאורה בלעם היה צריך לדחות אותם על הסף ולומר להם: כבר אמרתי לכם שאני לא יכול לבוא אתכם, כי הקב"ה ציוה עלי "קום לך אתם", אם כן למה באתם? ובאמת, למה הם באו פעם נוספת? התשובה היא: כי בלעם סילף את דברי ה'. הקב"ה אמר לו: "לא תלך עמָהֶם"! בלי התחכמויות ובלי הערמות. אך בלעם נתן פרשנות משלו לדברי ה' שאסר עליו ללכת עמהם: "אין כבודו לתתי להלך אלא עם שרים גדולים מכם", ולכן "אם ימליכני ללכת עם בני אדם כמותכם אלך עמכם" (רש"י פ' ח). נו, אם זו הבעיה - אפשר להתגבר עליה... מה עשו? שלחו לו שרים גדולים וחשובים יותר, ואז שבו ובקשו ממנו לבוא עמהם. והנה כאשר בלעם סילף את דברי ה' ונתן לדברים פרשנות משלו, בכך העיד על עצמו שבעצם הוא רוצה ללכת איתם. על כך אמר לו הקב"ה: אתה רוצה ללכת איתם? אין בעיה: "קום לך אתם", כי "בדרך שאדם רוצה לילך - מוליכין אותו", ואם רצונך ללכת איתם - לא רק שאינני מונע זאת ממך, אלא אדרבה - אני מתיר לך: "קום לך אתם". אלא שעליך לקחת בחשבון שבחרת ללכת בדרך עקלקלה, ועל כן תשא באחריות לכל ההשלכות הרעות הכרוכות בכך. "ויחר אף אלוקים פי הולך הוא" - הקב"ה כעס על הבחירה הרעה שלו.

בחיי היום יום אנו נתקלים בצמתי החלטה בהם אנו נדרשים לקבל החלטה, אם זה בחינוך ילדים, בזוגיות, בזיווג, בפרנסה, בקהילה ועוד... אחד הדברים הקשים שיש לכל אדם הוא 'לבחור נכון'.

לכשנפנים את אמרת חז"ל מפרשתנו - 'בדרך שרוצה אדם לילך מוליכין אותו', כך נדע שהבחירה לטוב או להיפך תלויה באדם עצמו!

ידועה אמרתו של הבעל שם טוב הקד': "היכן שמחשבתו של אדם נמצא - שם הוא כולו" (בעש"ט על התורה, פרשת בלק).

מכאן, שיכולת הבחירה תלויה באדם עצמו - במחשבתו, ונזכה תמיד לבחור נכון.

מיוחדת. הרצון שלה הספיק כדי שתזכה לסיעתא דשמיא מיוחדת - המלאך גבריאל יבוא ויחבוט אותן בקרקע! וזה ממשיך הלאה... "וּתְשַׁלַּח אֶת אֲמַתָּה וּתְקַחֲהָ" - היד לא מספיק ארוכה למשות את משה מהיאור, אין בעיה - הקב"ה עשה לה נס והאריך את אמתה (יש אומרים 60 אמה). "וּתְפַתַּח וּתְרַאֲהוּ אֶת הַיָּלֶד" - שראתה שכינה עמו. היא כל כך רצתה להציל את משה, הקב"ה סייע בידה להוציא לפועל את רצונה והציל את משה, ועל הדרך גם זכתה לגילוי שכינה! - מדהים.

כשתרצה באמת ללמוד, אשתך היא הראשונה

שתייע בידך

אברך חשוב לאחר נישואיו נכנס לדיכאון, וחברו ניסה לדובבו לשכנע אותו לספר מה מעיק לו. פרץ בבכי ואמר - הרי כל מטרת נישואי היתה רק להמשיך ולגדול בתורה, והנה לאחר נישואי כל יום יש לי טרדה אחרת מאשתי תלך לקנות זאת... תבוא עמי לבית אבי... תתלה כביסה... ואינו יכול להתרכז בלימוד. הציע לו חברו ללכת להתייעץ עם "החזון איש" זצ"ל. כשהגיעו לבית "החזון איש", עמד האברך ובכה בדמעות שלישי על כל הקורה אותו, ופלא שה"חזון איש" ישב מכונס סנטרו נשען על ידיו, ומחייך... והדבר לא היה מובן, האברך מדבר ופורץ קירות ליבו ונאנח על יסוריו, ו"החזון איש" יושב ומחייך. כשסיים האברך את דבריו אמר לו ה"חזון איש", דע לך ששניים יודעים אם כוונתך אמת או לא, הראשון הוא בורא כל העולמים, והשניה היא בת זוגך תחיה. אם יודעת היא שאתה רוצה ללמוד באמת בלא שום הפרעה, היא תהיה הראשונה שתסייע בידך, ותפקיר עצמה עבורך, אך בטוח אני שהיא רואה שאין כוונתך טהורה, אתה בעצמך כנראה מסתובב בבטלה לפעמים ללא שום מטרה, ואז עושה האשה חשבון לעצמה, אם הוא מתבטל גם כן, למה לא יעזור לי, אם תחליטי, לקבל על עצמך באמת, אז תראה איך שהיא תהיה הראשונה שתסייע בידך. וכך היה. האברך קיבל על עצמו לעסוק בתורה ולהיות שקוע בה בכל הרצינות, ומאז ראתה האשה את הנהגתו, ולא הפריעתו אלא להפך מנעה ממנו כל טרדה כדי שלא יופרע מתורה, לבסוף אותו אברך נעשה תלמיד חכם.

לא תאר את העם פי ברוך הוא" (כב, יא)

וברש"י: "אמר לו אם כן אקללם במקומי. אמר לו לא תאור את העם. אמר לו אם כן אברכם. אמר לו אינם צריכין לברכתך, כי ברוך הוא. משל אומרים לצרעה לא מדובשיך ולא מעוקצין". ונשאלת השאלה מדוע בלעם הרשע פתאום רוצה לברך את ישראל? ומבאר ה"תורה תמימה" הסבר נפלא שכתוב במדרש בפרשת חיי שרה שבגלל שלבן הרשע ברך את אחותו - רבקה - "אחותינו את היי לאלפי רבבה" היא היתה עקרה שלא יהיו רשעים אומרים דברינו עשו פרי. וא"כ בלעם רצה לברך את ישראל בשביל שלא יתקיימו ברכותיו ובכך יקללם. ועל רעיון זה ענה לו הקב"ה כי "ברוך הוא" שמכיוון שכבר הם מבורכים אזי גם ברכותיך יתקיימו שהרי לא תוכל לטעון שברכותיך עשו פרי שאולי הברכה היא מכח האחרים שברכום.

"לא תלך עמָהם...: אם לְקַרְא לְךָ בָּאוּ הַאֲנָשִׁים קוּם לְךָ אִתָּם..." (כב, יב;כ)

בדבר העורך כתבנו את היסוד של "בדרך שאדם רוצה לילך - מוליכין אותו". מי מוליך אותו? הקב"ה. אם כן נשאלת השאלה: למה נאמר **מוליכין** לשון רבים? ומבאר המהרש"א: ידוע שמכל מצוה שאדם עושה או חושב - נברא מלאך. לפי שלמות המצוה - כך שלמות המלאך שנברא מן המצוה. אם המצוה נעשית בהתלהבות ועם כל הכיסופים - אזי המלאך שנברא מהמצוה נברא עם כל השלמות. אך אם המצוה שלו חסרה ורופפת - גם המלאך שנברא הוא מחוסר איברים... אם כן, מהמחשבה והרצון של האדם לעשות מצוה - נבראים מלאכים. המלאכים הללו שנבראו מהרצון שלו הם "מוליכים אותו", מסייעים לו שיוכל לקיים כל מצוה. ועל זה אמרו חז"ל "הבא ליטהר מסייעין אותו", אותם מלאכים שנבראו מהמצוות שעשה מסייעין בידו ולא זו בלבד אלא אף מושכים וגוררים אותו לעשות מצוות נוספות למרות שישנן קשיים בדרך אבל הוא הדבר שגורם לו להתגבר.

כאשר יש רצון חזק מזמנים מלאכים שסייעו

בתחילת מדרש קהלת וכן במדרש שיר השירים מובא מעשה נפלא ברבי חנינא בן דוסא: "מעשה ברבי חנינא בן דוסא שראה בני עירו מעלין נדרים ונדבות לירושלים. אמר: 'הכל מעלין לירושלים נדרים ונדבות ואני איני מעלה דבר'. מה עשה? יצא למדברה של עירו וראה שם אבן אחת ושיבבה וסיתתה ומרקה, ואמר: 'הרי עלי להעלותה לירושלים'. ביקש לשכור לו פועלים, נזדמנו לו חמישה בני אדם, אמר להן: 'מעלין לי אתם אבן זו לירושלים?' אמרו לו: 'תן לנו חמישה סלעים ואנו מעלים אותה לירושלים'. ביקש ליתן להם ולא נמצא בידו דבר, הניחוהו והלכו להם. זימן לו הקב"ה חמישה מלאכים בדמות בני אדם, אמר להם: 'אתם מעלין לי אבן זו?' אמרו לו: 'תן לנו חמישה סלעים ואנו מעלין לך אבן לירושלים, ובלבד שתתן ירך ואצבעך עמנו'. נתן ידו ואצבעו עמהם ונמצאו עומדים בירושלים. בקש ליתן להם שכרן ולא מצאן. נכנס ללשכת הגזית ושאל בשבילם, אמרו לו: 'דומה שמלאכי השרת העלו אבן לירושלים'. רבי חנינא בן דוסא היה לו רצון עז עלות את האבן לירושלים ובשל כך זמנו לו מלאכים שסייעו בידו.

הסיוע לבתיה בת פרעה

כתוב בתורה (שמות ב, ה): "וַתַּרְדַּ בַּת פְּרָעָה לְרַחֵץ עַל הַיָּאֵר". בתיה בת פרעה ירדה לטבול מגילולי בית אביה (רש"י). איזו סיעתא דשמיא היתה לה! "ותרא את התיבה בתוך הסוף" - כיון שראו נערותיה שהיא מבקשת להציל את משה, אמרו לה: "גבירתנו, מנהיגו של עולם, מלך בשר ודם גוזר גזירה, אם כל העולם כולו אין מקיימין אותה - בניו ובני ביתו מקיימין אותה, ואת עוברת על גזירת אביך? מיד "בא גבריאל וחבטן בקרקע" (סוטה יב:). בתיה כל כך רוצה להציל את משה ויש מי שמבקש למנוע זאת ממנה? אל דאגה, הקב"ה יזמן מלאך מיוחד שיסלק מעליה את כל המעכבים. היא לא צריכה לעשות שום פעולה

רצון להמשיך בסמינר...

את הסיפור הבא סיפרה מורה בסמינר בפתח תקוה: בבית הספר בו אני מלמדת שמנו לב כי רוב הבנות שלא המשיכו מהתיכון לסמינר ויצאו לעבוד, בהמשך הדרך פרקו כל עול ויצאו לתרבות רעה רח"ל. ואילו אותן בנות שהמשיכו בסמינר בנו בתים לתפארת... בשל כך המורות היו משכנעות את הבנות שתמשכנה בלימודים בסמינר ועל ידי זה תוכלנה למלאות את ה'מצברים' הרוחניים להמשך החיים...

אחת הבנות מאוד רצתה להמשיך בסמינר, אך דא עקא, היא באה מבית עני שלא יכל לממן את הלימודים בסמינר, וגזירת מוות רוחנית איימה על גורלה... המורות לא התייאשו וניסו לחפש לה מימון ע"י אחד מארגוני החסד שיתמוך בה כלכלית. אך לא מצאו... שעון החול הולך ואוזל, והימים לתחילת הלימודים הולכים וקרבים, והבת עדיין איננה מסודרת בסמינר! בעלה של המורה מכהן כראש כולל חשוב שממומן ע"י גביר גדול שמחזיק את הכולל לע"נ אביו. בכל שנה ביום היארצייט מגיע הגביר עם משפחתו לסעודה שבה מתאספים האברכים וראש הכולל לברך ולומר דברי תורה לע"נ אביו. המורה בקשה מבעלה שינסה להתרים את הגביר לטובת הבחורה שחייה הרוחניים נתונים בסכנה, והוא השיב לה שעדיף שהיא תנסה לדבר על ליבה של אשת הגביר. ומדיבור למעשה המורה ספרה לאשת הגביר על הקשיים הכלכליים שיש להורי הבחורה, עוני ומחסור זועק עד לב השמים, ואף כסף לקניית מחברות אין להם לתת לה, ומי מדבר על מימון חודשי לסמינר. היא אמרה לה אף את הנתונים הסטטיסטיים שגילו שרוב הבנות שלא ממשיכות בסמינר מתקלקלות וגורלן הרוחני נמצא בסכנה! אשת הגביר הזדעזעה כדבעי ובקשה מבעלה שיכנס לתמונה...

הגביר לא האמין שישנם כאלו עניים בדורנו ואמר לראש הכולל שהוא רוצה לראות זאת במו עיניו. הסעודה לעילוי נשמת אביו נגמרה וברכב הנוסע לכיוון פתח תקוה ישבו הגביר, ראש הכולל ונשותיהם.

דלת מטה לנפול קבלה את פניהם בשעה שדפקו בביתה של הבחורה, ומשזו נפתחה, לא האמינו למראה עיניהם - עניות זעקה מכל פינה, ריצוף ישן ולא תואם ובחלקים מסוימים אין כלל ריצוף אלא מלט... מקרר ריק לגמרי פרט לבקבוקי מים... אין שמפו, אין אבקת כביסה, ורוב מוצרי החשמל מקולקלים... הילדים מוזנחים להחריד ואין להם משחק אחד להפיג את השעמום ולהשכיח צערם הנורא.

הגביר לא יכל לראות זאת ויצא בסערת רגשות, פנה למתווך שיארגן למשפחה דירה בדחפיות ומשזו נמצאה קנה להם מוצרי חשמל, ריהוט ומלא את ביתם בכל טוב. ולאותה בחורה נתן כסף לכל שנות הסמינר כולל טיולים ובגדים.

במסיבת הסיום של אותה הבחורה בסמינר עלתה היא וספרה את הקשיים שליוו אותה לפני ההחלטה, את הלחץ החברתי שמשך לכיוון השני "אין לכם כסף זו הזדמנות בשבילך לצאת לעבוד באיזה קניון ולהביא קצת כסף הביתה"...! אמרו חברותיה בדאגה...

עד שנפלה בליבי ההכרעה: "אני ממשיכה ויהי מה!!" ואז הגיעה העזרה ממרום "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו" כל אותם מלאכים שנבראו מאותה 'הכרעה' הוציאו לפועל את שאיפותיי על ידי אותו גביר בעל חסד שתרם מהונו ביד רחבה.

ללמדנו שעלינו לעבוד בהתמדה על מנת להבעיר את הרצון וללבות אותו ללא הפוגה לבל ידעך חס ושלום לעולם, וכפי עוצמת רצונו של האדם כך יסייעו לו משמים ויתנו לו את כל הכלים והאמצעים הנדרשים להצלחתו, ובדרך שבה הוא חפץ לילך - מוליכין אותו...

הרב כהנא (מנהל סמינר כהנא) מגיד שיעור בדף היומי בקרית "ישמח משה" הסמוכה לקרית אונו וגני תקוה, והוא סיפר שיש להם בקריה עורך דין האומר שיעור דף היומי פעמיים ביום - בחמש וחצי בבוקר עוד לפני התפילה, ושוב בשמונה. יש ציבור גדול של שומעים.

מה יעשה העורך דין, והוא צריך להיות בבית משפט של הערכאות, יש לו בעיה - בית המשפט מתחיל בשמונה, והוא, בשמונה אומר שיעור. בסיעתא דשמיא היה לו סידור ממושך עם השופט, שהוא מגיע רק בשעה 9:30. בתיק הראשון לא הוא מטפל, כי הוא עסוק בשיעור.

לפני כמה חודשים - מספר הרב כהנא - החליפו את השופט. הגיעה שופטת - איזבל (כלשונו). עוד לא נכנסה ממש לתפקידה השוטף, וכבר החלה את תקופת הניסיון. היא ראתה שהוא מגיע רק בשעה 9:30. תגובתה היתה נחרצת: "בשום אופן לא! אין כזה דבר! בשמונה אתה פה!"

הוא ניסה להסביר לה - "תביני מה הולך פה, יש לי שיעור", אבל זה היה כמו לדבר אל הקיר - "שום דבר, בשמונה אתה פה. אבן, לא זה מהמקום" (איך הוא אמר? איזבל). נראה היה כי לא תהיה לו ברירה והוא יאלץ לנסות לקחת ממלא מקום למסור את השיעור. קשה אמנם למצוא תלמיד חכם שיגיד שיעור, אחרי שהשומעים מתרגלים לשמוע מפי מגיד שיעור מסוים, אבל אין ברירה. שבוע לפני שהיא התחילה את התפקיד המעשי והרשמי, לא עלינו ולא עליכם, נפלה ושררה את הרגל. ה' ישמור. יותר מחודש היתה לה זכות הבראה. טוב, יש לו שקט חודש שלם - לשבת וללמוד.

יום לפני שהיא חזרה מההבראה, הגיעה ידיעה שהשופטת עסוקה במקרה מסובך בעניינים פריטיים דחופים ומאוד לחוצים, לכן הגעתה מתעכבת לשבועיים נוספים לסידורים ועניינים, בסדר.

מספר לי הרב כהנא, שאני מכירו כאדם מאוד נאמן ודייקן. יום אחד לפני שהיא מסיימת את השבועיים לעניינים האישיים החשובים, היא קבלה שפעת. ובינתיים הוא יושב ולומד, ברוך ה'... שקט. אתם יודעים כי עורכי דין, בתוך בית המשפט, בעת הדיון, הם רבים זה מול זה, אבל בחוץ הם ידידים טובים. והנה יום אחד מגיע אליו העורך דין השני שמולו - ה'בר פלוגתא' הקבוע שלו, ואומר לו: "תשמע, יש לי עכשיו הזדמנות נפלאה של השתלמות, האם אפשר לדחות את התיקים שלנו לשעה מאוחרת יותר, מידי בוקר?" "אני מוכן, אין לי בעיה, מאה אחוז" - השיב מיודענו - "אבל חושבני שיש בעיה עם השופטת... עכשיו היא עם שפעת, פעם הרגל שבורה, פעם עניינים אישיים, אבל סוף כל סוף הסיפורים יסתיימו, והיא לא מוכנה". אמר: "אצלי זה עניין של חצי שנה, וחשוב לי מאוד, אני אדבר איתה".

"אדרבה, לך ודבר איתה". הוא הגיע אליה והיא ראתה אותו שהוא לא אחד מה"דוסים השחורים" הללו. ראתה "אחד משלנו", שבא ומבקש בתמימות שיש לו השתלמות חצי שנה - "בסדר גמור", נתנה לו. והעורך דין דנן אוטומטית נהיה משוחרר. אומר לי הרב כהנא: "ראינו עין בעין בחוש את ההשגחה של בורא העולם - 'בדרך שאדם רוצה לילך - מוליכין אותו'". כשם שהמלאך גבריאל חבט את נערותיה של בתיה כדי להוציא את רצונה של בתיה לפועל, כך כאן המלאכים שנבראו מהמצוות שעשה חבטו את אותה שופטת פעם רגל שבורה ופעם שפעת... כדי להוציא את רצונו של אותו עו"ד לפועל. הוא כל כך רצה להגיד את השיעור, ללמוד וללמד, אז כל פעם היה "מקרה שקרה" ועתה יש לו חצי שנה נוספת של שקט על הראש.

אתם מבינים לבד שזה הקב"ה. ישנו פתגם "אין דבר העומד בפני הרצון". מדוע? כי בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, יש לו סיעתא דשמיא.

תָּמַת נַפְשֵׁי מוֹת יִשְׂרָאֵל... (כג, י)

המשפץ האלמוני

עובדי החברה קדישא, שנכנסו אל בית העלמין במושב בן-זכאי שבשפלה, שמעו רעש חריג מכיוון החלקה הישנה. הם ניגשו למקום וראו פועל עִמַל על שיפוץ אחד הקברים. הוא הסביר כי הוזמן לחדש את המצבה של קבר אחד ולפתח את סביבתו.

האנשים הביטו בַּשָּׁם שעל המצבה: הרב יהודה שלג זצ"ל. אחד מהם, יהודי מבוגר, קימט את מצחו ונזכר: "אני מכיר את בנו, אברהם, מאשדוד. הכרתי את האב, רבי יהודה זצ"ל, שנפטר בצעירותו, והניח אלמנה ובן יחיד, בן שמונה". תְּהִיָּה עלתה בלב האיש: מי הזמין את השיפוץ דווקא עכשיו, חמישים שנה אחרי פטירתו? הוא השיג את מספר הטלפון של הבן, וסיפר לו על השיפוץ של מקום מנוחת אביו. "מוזר", השיב האיש מהעבר השני של קו הטלפון, "אני בא מיד לבדוק את העניין".

בתוך זמן קצר בא אברהם לבית העלמין, וניסה לברר עם קבלן השיפוצים מי הזמין את העבודה. "שמו משה לביא מנתניה", השיב הקבלן לתומו. קול מבוגר ענה לטלפון. "שלום", אמר אברהם, "אני בנו של רבי יהודה שלג".

"מה?! נשמעה הפתעה בקולו של האיש, "לא ידעתי שלרבי יהודה יש בן".

"אמור נא לי", ביקש אברהם, "מה פשר שיפוץ קברו של אבי על-ידך"? "בוא לביתי", השיב הקשיש, "ואספר לך".

בצהריים נפגשו השניים בביתו של לביא בנתניה. "אוי, כמה אתה דומה לאביך!... התמוגג המארח. דמעות זלגו מעיניו. נראה היה כי המפגש מעורר בו רגשות עזים. והוא פתח בסיפורו: לפני שישים שנה הייתי ילד קטן בטריפולי שבלוב. למדתי אצל אביך הדגול, שהיה צדיק נסתר ומרביץ תורה. סיפורי ניסים ומופתים רבים נקשרו בשמו.

בוקר אחד באתי אל הרב בשעת בוקר מוקדמת, עם גיסי, שביקש לברר שאלה הלכתית דחופה. הרב ישב בחדרו בבית הכנסת. מאחורי הדלת הסגורה בקעו קולות לימוד. התגנבנו אל מאחורי החלון והבטנו פנימה אל תוך החדר.

המראה המם אותנו: שתי דמויות גבוהות, לבושות גלימות לבנות ועטופות בטליתות צחורות, עמדו משני צידי הרב ודנו עימו בתורה. פניו של רבי יהודה קרנו. רטט עבר בנו. נותרנו קפואים על מקומנו, צופים ביראת קודש במחזה שלא מן העולם הזה. בקושי ניתקנו את עצמנו משם.

כשהרב פתח לנו את הדלת, האורחים המסתוריים לא היו בחדר. הרב הזמיננו פנימה בחביבות. אינני יודע מנין אזרתי אומץ, אך הסקרנות בערה בתוכי, ושאלתי: "היכן האורחים הנכבדים שלמדו עימכם תורה"? הבעת השתוממות וחרדה עלתה על פני הרב. "ראיתם אותם"? שאל.

השפלנו את עינינו בהכנעה. הרב פנה אלינו בטון רציני ואמר: "עליכם לשמור בסוד את שראו עיניכם. אלה נשמות צדיקים שבאות ללמוד איתי בכל בוקר".

"משה", אמר אביך בחיוך אבהי, "אתה עדיין ילד. אני מברך אותך שתראה ברכה במעשי ידך, ותהיה לך פרנסה ברווח. ואילו אתה", פנה אל גיסי המבוגר, "מאחר שראית את המראה, עליך להישמר ולהיזהר במצוות וביראת שמיים, לבל תאבד את מאור עיניך!"

ואכן, דברי רבי יהודה התממשו. נעשיתי אדם אמיד, ואילו גיסי איבד למרבה הצער את מאור עיניו.

השנים חלפו, הוסיף משה וסיפר. יהודי טריפולי עזבו את בתיהם ועלו לארץ. משפחתי שוכנה במעברה ליד פרדסיה. אחרינו באו עוד אלפי יהודים מלוב. התרוצצתי בין האוהלים וחיפשתי את מורי ורבי - לְשָׂא.

במרוצת השנים עשיתי מאמצים רבים בניסיון לאתר. עברתי בריכוזים של עולים מלוב, וחקרתי עליו בכל מקום אפשרי. מאמציי לא נשאו פרי והתייאשתי.

לילה אחד בא רבי יהודה בחלומי. "משה, משה! קרא, מדוע אינך מבקרני"? התעוררתי מזיע ונסער. הבנתי שרבי יהודה הסתלק לבית עולמו, והוא מצפה שאחונן את קברו. כעבור כמה שבועות נשנה החלום.

חידשתי את מאמצי החיפוש, עד שיום אחד הגעתי למושב עלמה שבצפון, שבו חיים עולי לוב רבים. עברתי מבית לבית ושאלתי על רבי יהודה שלג. קשישה כבת מאה זיהתה אותי משנות ילדותי, ואף נקבה בשמות הוריי. היא סיפרה לי כי רבי יהודה נפטר שנה או שנתיים אחרי עלייתו ארצה, והפנתה אותי למושב בן-זכאי.

הגעתי למושב ורבה היתה הפתעתי לגלות כי יש בו בית כנסת שעליו מתנוססת הכתובת 'בית כנסת בית יהודה'. בהתרגשות גדולה עליתי אל קברו של מורי ורבי. עימי היה חבר, ומתוך תפילה נסערת ביקשנו שהצדיק יעתיר תפילות על בתו הרווקה וימציא לה זיווג הגון. כך היה. בתוך כמה חודשים הקימה בית בישראל.

החלטתי לגמול מעט לנשמתו הטהורה של רבי יהודה, ולהקים ציון ראוי על קברו. זה סיפור השיפוץ שראית, מעט מן הכבוד הראוי לצדיק מופלא זה. [על-פי טראבלס של מעלה]

בברכת התורה

ריון ברינה

"לְאֲדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לְעִלְיוֹ נִשְׁמַת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה סלמן בן חבו ודוד: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: שלמה בן זוהרה אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: סמי בן חנה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: ישראל מאיר בן עטרה מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עוזה: נוראני בת מרים ורבי: כותן בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב בן פאולה

ציווג הגון: זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther)

רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: הדס-הודיה בת פאולה: אלקנה רחמים בן איריס

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כסאנה שליט"א
אברהם בן חנה: יעקב ישראל בן גלית
אברהם בן גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה
דוד בן שמחה: מנחם בן עליזה: איתן חיים בן שלומית
פאולה בת דינה: זהבה בת הודיה: גלית בת רות
מרים קרן בת רבקה: אילה לאה בת ציפורה
שרה בת רבקה: שרה תהילה בת חנה
אברהם בן אנט: פיבי בת חביבה בת חמו
איראל בן אביגיל: שושנה בת שדרה
רחל בת נטרה: רות בת לינה: מרת בת רחל

לזרע של קימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה
שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה
מיטל בת לולו: לילית בת ויקטוריה
שמחה צביה בת רחל
יובל בן שלומית
רחל בת חיה
עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102